

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Прев 153/2020
27.08.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранка Станића, председника већа, Тајјане Матковић Стефановић и Тајјане Миљуш, чланова већа, у парници тужиоца ГИП „ХИДРОТЕХНИКА-БЕОГРАДГРАДЊА“ а.д. Београд, ул. Устаничка бр. 244, чији је пуномоћник Марко Обрадовић, адвокат у ..., ул. ..., против тужене АА из ..., ул. ..., чији је пуномоћник Радован Лопичић, адвокат у ..., ул. ..., ради утврђења и исељења, вредност предмета спора 14.000.000,00 динара, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Привредног апелационог суда Пж 1049/18 од 23.10.2019. године, у седници већа одржаној дана 27.08.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Привредног апелационог суда Пж 1049/18 од 23.10.2019. године.

Образложење

Пресудом Привредног суда у Београду П 1147/17 од 26.10.2017. године у ставу I изреке одбијен је тужбени захтев да се утврди да је тужилац власник трособног стана бр. ... који се налази на ... спрату зграде у ул. у ..., постојећи на кат. парцели ... КО ..., што је тужена дужна да призна и да трпи да тужилац своје право укњижи у земљишне књиге које се воде код Републичког геодетског завода, као неоснован. Ставом II изреке је одбијен тужбени захтев којим је тужилац тражио да се тужена исели из трособног стана бр. 5 ближе означеног у ставу I изреке и да тужиоцу преда предметни стан у посед и државину испражњен од лица и ствари, као неоснован. Ставом III изреке обавезан је тужилац да туженој накнади трошкове парничног поступка у износу од 230.840,00 динара.

Пресудом Привредног апелационог суда Пж 1049/18 од 23.10.2019. године потврђена је пресуда Привредног суда у Београду П 1147/17 од 26.10.2017. године и одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против другостепене пресуде тужилац је изјавио благовремену и дозвољену ревизију којом пресуду побија због битних повреда одредаба парничног поступка, због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и због погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду у границама ревизијских разлога прописаних одредбом члана 408. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр. 72/11...и 18/20) Врховни касациони суд је одлучио да изјављена ревизија тужиоца није основана.

У поступку доношења побијане пресуде није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку на коју се у ревизијском поступку пази по службеној дужности. Неосновани су ревизијски наводи у делу којим се указује на неједнаку и тенденциозну оцену доказа учињену од стране нижестепених судова. Такви ревизијски наводи по садржини представљају указивање да је побијана одлука захваћена битном повредом одредаба парничног поступка из члана 374. ст. 1. Закона о парничном поступку, а у вези са чланом 8. Закона о парничном поступку. Међутим, поред таквих навода ревидент не указује који конкретни докази су погрешно оцењени. Осим тога другостепени суд је одлуку засновао на чињеничном стању које је првостепени суд утврдио оценом доказа, па нема такве битне повреде поступка пред другостепеним судом, јер докази нису били цењени у поступку доношења одлуке која се побија ревизијом.

Нису били оцењени у поступку доношења одлуке која се побија ревизијом. Према садржини ревизијских навода указује се и да је побијана одлука донета уз битну повреду одредаба парничног поступка из чланом 374. став 2. тачка 12. Закона о парничном поступку. Означена битна повреда не представља дозвољени ревизијски разлог предвиђен у члану 407. Закона о парничном поступку, због чега такви наводи тужиоца ни не могу бити од утицаја у ревизијском поступку.

Предмет тужбеног захтева односи се на утврђење да је тужилац носилац права својине на стану који се налази у ... у ул. ..., спрат ... стан бр. ..., те да се обавезе тужена да преда тужиоцу наведени стан у посед, ослобођен од лица и ствари.

Према утврђеном чињеничном стању решењем Одељења за послове привреде и финансија Скупштине Општине Палилула од 02.04.1973. године пренето је право коришћења земљишта на кат. парцели ... у површини од 618,10м² са објектом- кућа бр. ... у ул. ... уз накнаду са Општине Палилула на правног претходника тужиоца ради нове стамбене изградње. Истим решењем је одређено да ће се за посебне делове зграде у ул. ..., где су власници ББ, ВВ и ГГ правни следбеник овде тужене, донети посебно решење о експропријацији. Судским поравнањем у предмету Првог општинског суда у Београду Р. Бр. 1451/74 од 20.02.1975. године правни претходник тужиоца је обавезан да на име накнаде за пренете станове по решењу Одељења за послове привреде и финансија СО Палилула од 02.04.1973. године плати износ од 1.191.554,00 динара, а што је исти и учинио. Решењем Секретаријата за послове привреде и финансија Општине Палилула од 31.03.1978. године извршена је експропријација уз накнаду у корист Општине Палилула за потребе Дирекције за изградњу и реконструкцију Града Београда једног трособног стана на ... спрату од степеништа десно у стамбеној згради у ул. ..., на кат. парцели бр. ... ЗК УЛ ... КО ..., власништво ГГ из ... па је одређено да ће се накнада за предметну непокретност одредити у посебном поступку по правоснажности решења, и да је исту у обавези да исплати Дирекција за изградњу и реконструкцију Београда. Према уговору од 23.07.1993. године који су закључили Градски друштвени фонд за грађевинско земљиште и путеве Београд и ДД (правни следбеник ГГ) из ..., произлази да је накнада за експрописану непокретност

експроприсана по решењу Секретаријата за послове привреде и финансија Општине Палилула од 31.03.1978. године у корист Општине Палилула, а за потребе Дирекције за изградњу и реконструкцију Београда, исплаћена уз обавезу да се ранијем власнику обезбеди други одговарајући стан. Такође је констатовано да је након смрти ранијег власника, ГГ из ..., експроприсани стан наставио да користи њен син ДД, као и да даном закључења уговора престаје право коришћења ДД на описаном стану и да му се даје у трајан закуп са правом откупа други одговарајући стан. Према стању уписа у катастру непокретности тужени је уписан као власник стана на који се односи тужбени захтев, а у поступку његовог уписа одбијена је жалба овде тужиоца из разлога што Градски фонд за грађевинско земљиште и путеве Београд никада није предао пок. ДД други стан у складу са садржином уговора од 23.07.1993. године, јер су сви станови у згради у којој је требало да добије стан продати, због чега је његова супруга АА покренула поступак деекспропријације, који је и даље у току.

Код овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови налазе да није реализована исплата накнаде за експропријацију спорног стана бр. ... по решењу од 31.03.1978. године, јер је тим поводом уговором од 23.07.1993. године утврђена обавеза исплате накнаде за експроприсану непокретност у виду уступања трајног коришћења уз могућност откупа стана на другој локацији у корист правног претходника туженог која није испуњена. Нижестепени судови налазе да решењем од 02.04.1973. године није на тужиоца пренето право коришћења и на спорном стану, те да тужилац није доказао да је стичалац права својине на спорном стану са јачим правним основом у односу на уписаног титулара-овде туженог. Закључују да, како тужилац није доказао да је власник спорног стана, тиме није основан ни захтев да се тужена исели са свим лицима и стварима и да спорни стан преда тужиоцу у посед, с обзиром да тужена у складу са уписаним правом својине јесте овлашћен да предметни стан држи.

По налажењу Врховног касационог суда нижестепени судови су правилно применили материјално права када су оценили неоснованим захтев тужиоца за утврђење права власништва и предају непокретности на коју се тужбени захтев односи.

Ревизијом тужиоца оспорава се изнето становиште нижестепених суда. По наводима ревидента његов правни претходник је током 1973. године постао корисник земљишта на к.п. бр. ... и објекта на њему у ... у ул. ... са дванаест станова, након чега Општина Палилула у чију корист је претходно национализована означена имовине престаје да буде власник ових непокретности. Сматра да је у поступку експропријације који је вођен током 1978. године за спорни стан одговарајућа накнада одмерена решењем Првог општинског суда у Београду Р 376/79 исплаћена правном претходнику туженог дана 28.03.1980. године у целости. Указује да је на њега по окончаном поступку експропријације пренето право својине на спорном стану у циљу рушења објекта и рашчишћавања терена, јер му је било дозвољено и наложено рушење целокупног објекта – стамбене зграде у ул. ... у

Врховни касациони суд не прихвата ревизијске наводе тужиоца.

Поступак експропријације води преносу права приватне својине са дотадашњег сопственика према кориснику експропријације. Резултат ваљано окончаног поступка експропријације састоји се у промени режима власништва на појединачано одређеној

непокретности, након чега корисник експропријације црпи својинско-правна овлашћења из одговарајуће административне одлуке о експропријацији, као акту јавно-правног карактера коме се прописима о експропријацији признаје својство основа за стицање права својине. Корисник експропријације би у том случају имао овлашћење да у судском поступку захтева да му се право својине на експрописаној непокретности призна у односу на свако лице које на исту претендује, односно да истовремено оствари правну заштиту у виду предаје непокретности, све у смислу члана 37. Закона о основама својинскоправних односа.

Према утврђеном чињеничном стању трособан стан бр. ... који се налази на ... спрату зграде у ул. ... у ..., постојеће на кат. парцели ... КО ... био је предмет поступка експропријације током 1978. године у корист Градске општине Палилула у Београду. Ове околности не доводе се у питање ни наводима ревизије. По извршеној експропријацији, према расположивим доказима, изостаје било какав след који би резултирао даљем преношењу права власништва на експрописаном стану и то било на тужиоца, било на његовог правног претходника – ГП „Јединство“ Београд. Тужилац не располаже основом да захтева утврђење права својине и предају предметног стана од тужене чије право својине на стану је уписано у одговарајући регистар непокретности.

При томе, нису правно релевантни ревизијски наводи о томе да је Градска општина Палилула у Београду дозволила правном претходнику тужиоца рушење целокупног објекта у ул. ... у ... и рашчишћавање терена. Таква одлука корисника експропријације по садржини не укључује и располагање у смислу преноса својинско-правних овлашћења стечених у поступку експропријације на предметном стану. Одлуке Градске општине Палилула на које се ревизијом указује функционално су ограничене само на остваривање циља рушења објекта и рашчишћавање терена ради стамбене градње. Следи да такве одлуке нису укључивале располагање у виду преноса права власништва са означеног корисника експропријације стана у складу са одлуком о експропријацији.

Без утицаја су ревизијски наводи о томе да је правни претходник тужиоца поступајући по решењу Градске општине Палилула бр. 463-76/73-1 од 02.04.1973. године постао власник објекта у ул. ... у ..., као и 12 станова као посебних делова овог објекта, односно корисник земљишта на кп. бр. ... КО ..., које непокретности су претходно биле обухваћене Решењем о национализацији НОО Палилула Н 8254/61 од 23.10.1961. године. Овакве околности, иако су тачне и као такве утврђене од стране нижестепених судова, нису од утицаја на остваривање захтева тужиоца у овој парници. Предметни стан није био предмет поступка национализације, а самим тим није био ни обухваћен преносом по решењу Градске општине Палилула бр. 463-76/73-1 од 02.04.1973. године у корист правног претходника тужиоца. Напротив, означеном одлуком се потврђује да се она не односи на спорну непокретност, већ се у том погледу препознаје потреба за провођењем накнадног поступка експропријације. Како је то већ претходно наведено, поступак експропријације јесте проведен, али у корист Градске општине Палилула за коју према доказима у списима нема о даљем располагања у корист правног претходника тужиоца - ГП „Јединство“ Београд. Могућност расправљања о јачем праву на непокретностима ограничена је само између субјеката који имају одговарајући основ стицања, а чиме тужилац не располаже. То су разлози који чине ирелевантним и ревизијске наводе у вези ваљаностиведеног поступка

експропријације и исплате накнаде по том основу, односно тврдње ревидента о манљивости уписа тужене у катастру непокретности као власника спорног стана.

Према изнетом Врховни касациони суд је применом одредбе члана 414. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС" 72/11...и 18/20) одлучио као у изреци.

**Председник већа, судија
Бранко Станић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић